

(דף מ' ע"א) מְלֵא דָא לִיה, עַל יְדוּי דְאַבְרָהָם, דְכָתִיב (בראשית טו) וַיְהִי הַשְּׁמֵשׁ לְבוֹא וְתַרְדְּמָה נִפְלָה עַל אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֹכָה גְדוֹלָה נּוֹפֶלֶת עָלָיו. אֵימָה: כְּתָרָא חֲדָא. חֲשֹכָה: כְּתָרָא אַחְרָא. גְדוֹלָה: הָאֵי דְהִיא רַבְרָבָא מִכְּלָא. וְאַף עַל גַּב דְּאוּקְיָמָנָא קְרָא דָא עַל שְׂאָר שְׁעֵבוּדֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְכִלְא תְּוָה. כְּגוּוֹנָא דָא, (שמות י"ז) כִּי מָחָה אֶמְחֶה, אֶתְּוֹן מִתְּתָא, וְאַנָּא מְעִילָא.

תְּנָא, לָא נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, עַד דְּאַתְּכִרּוּ כְּלָהוּ שְׁלֹטוֹנִין דְּלְעִילָא (משלשוליהון) מִשְׁוֹלְטַנְיָהוֹן, וְנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִרְשׁוּתְהוֹן, וְאַעֲלוּ לְרִשׁוּתָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְקַטִּירוּ בֵּיה, חֲדָא הוּא דְכָתִיב, (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדִי הֵם. מָאִי טַעְמָא עֲבָדִי הֵם. אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, דְּאַפְקִית לְהוּ מִרְשׁוּתָא אַחְרָא, וְעֲאֵלִית לֹון בְּרִשׁוּתִי.

וְהִינֵנוּ דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מָאִי דְכָתִיב, אַף בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאוֹר מִבְּתִיכֶם כִּי כָל אוֹכֵל מִחֶמְצֵת. אָלָא הֲכִי אוּקְיָמָנָא, הָאִי שְׂאוֹר, וְהָאִי מִחֶמְצֵת, דְּרַגָּא חַד אֵינּוֹן, וְכִלְהוּ חַד. רִשׁוּ אוּחְרִי, אֵינּוֹן שְׁלֹטַנְיָן, דְּמַמְנֵן עַל שְׂאָר עַמּוּי, וְקַרִינֵן לְהוּ יַעַר הַרְע, רִשׁוּתָא אַחְרָא, אֵל נִכְרָה אֱלֹהִים אַחְרִים. אוּף הֲכִי, שְׂאוֹר, וּמִחֶמְצֵת, וְחֶמֶץ, וְכִלְא חַד. אָמַר קַדִּישָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל הַיּוֹם שְׁנֵי קַיִמְתוּ בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא, עֲבָדִין לְעַם אַחְרָא, מִכָּאֵן וְלְהִלָּאָה דְאַתְּוֹן בְּנֵי חוֹרִין, אַף בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאוֹר מִבְּתִיכֶם. כָּל מִחֶמְצֵת לֹא תֹאכְלוּ. וְלֹא יֵרָאֶה לָךְ חֶמֶץ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי הֲכִי כָל יְמֵי שְׁתָּא נָמִי, אִמָּאִי שְׁבַעַת יוֹמִין, דְּכָתִיב שְׁבַעַת יָמִים שְׂאוֹר לֹא יִמָּצֵא בְּבִתְיֶכֶם, שְׁבַעַת יָמִים, וְלֹא יִתִּיר. אָמַר לִיה, כָּל זְמָנָא דְאַתְחֵיב בֵּר נֶשׁ לְאַתְחִזָּאָה גְרַמִּיָּה בֵּן חוֹרִין, הֲכִי אַעֲטְרִידָהּ, כָּל זְמָנָא דְלֹא אֶתְחֵיב לָא אַעֲטְרִידָהּ.

לְמַלְפָּא דְעַבְד לְחַד בֵּר נֶשׁ רּוֹפִינּוֹם, כָּל אֵינּוֹן יוֹמִין דְּסֻלִּיק לְהָאִי דְרַגָּא, חֲדָי, וְלִבִּישׁ לְבוּשֵׁי יָקָר, לְבָתֵּר לָא אַעֲטְרִידָהּ. לְשְׁתָּא אַחְרָא נָטִיר אֵינּוֹן יוֹמִין דְּסֻלִּיק לְקִירוּ דָא, וְלִבִּישׁ אֵינּוֹן לְבוּשֵׁין, וְכֵן בְּכָל שְׁתָּא וְשְׁתָּא. כְּהָאִי גְוּוֹנָא יִשְׂרָאֵל, כְּתִיב, שְׁבַעַת יָמִים שְׂאוֹר לֹא יִמָּצֵא, דְּאֵינּוֹן יוֹמֵי חֲדוּתָא, יוֹמִין דְּסֻלִּיקוּ לְקִרָא דָא, וְנִפְקוּ מִשְׁעֵבוּדָא אַחְרָא. וּבְגִין כֵּן, נָטִירִין בְּכָל שְׁתָּא וְשְׁתָּא, יוֹמִין דְּסֻלִּיקוּ לְהָאִי יָקָר, וְנִפְקוּ מִרְשׁוּתָא אַחְרָא, וְעֲאֵלוּ בְּרִשׁוּתָא קַדִּישָׁא, וְעַל דָּא כְּתִיב, שְׁבַעַת יָמִים מִצּוֹת תֹּאכְלוּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִצַּת כְּתִיב, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (יחזקאל א) מִרְאֵת אֱלֹהִים. וְלָמָּה אֶתְקַרִי מִצַּת. דִּינָא. דִּינָא קַדִּישָׁא. דִּינָא דְאַתְאֲחֵדָא בְּשְׁמָא קַדִּישָׁא. דִּינָא דְלֹא תְּוָה תְּקִיפָא כָּל תְּוָה וְזְמָנָא כְּגוּוֹיִיהוּ דִּישְׂרָאֵל, דְּהָא קַיִמָּא סִיחָרָא בְּפִגְמוּתָא. וְעַל דְּקַיִמָּא סִיחָרָא בְּפִגְמוּתָא, (דברים טז) לֶחֶם עֲנִי כְּתִיב.

מָאִי טַעְמָא קַיִמָּא בְּפִגְמוּתָא. בְּגִין דְּלֹא אֶתְפְּרַעוּ, וְלֹא אֶתְגַּלִּיא הָאִי אֶת קַדִּישָׁא. גְּזִירִין הוּוּ וְלֹא אֶתְפְּרַעוּ, אֵימְתִי אֶתְפְּרַעוּ, בְּשַׁעְתָּא דְכָתִיב, (שמות טו) שָׁם שָׁם לֹו חֶק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסְהוּ, וְאַף עַל גַּב דְּאוּקְיָמָנָא הָאִי קְרָא בְּמִלָּה אַחְרָא, כָּלָא תְּוָה וְיֵאוּת.

כהוראת מו"ר שר בית הווהר המקובל האלוקי
ר' בניהו שמואלי שליט"א

וְאִי תִימָא דְבִימִי יְהוֹשֻׁעַ אֲתַפְּרְעוּ. לָאוּ הָכִי, אֲלֵא אֵינּוֹן דְּכַתִּיב, (יהושע ה) וְכָל הָעָם הִילֻדִים
בְּמִדְבַר בְּדֶרֶךְ וְגו', בְּתַר דְּאֲתַפְּרְעוּ, אָמַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּקִדְמִיתָא אֲכַלְתוּן מִצּוֹת, דְּקִימָא
סִיְהָא בְּפִגְמִימוּתָא, וְאֲקָרִי לָחֵם עֲנִי, מִפְּאֵן וּלְהַלָּאָה הָאִי לָחֵם מֵאַתְרַּא אַחְרָא לְהוּי. מָאִי הוּא.
דְּכַתִּיב, (שמות טז) הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לָחֵם מִן הַשָּׁמַיִם. לֹא מִן סִיְהָא כַּהוּא זְמָנָא, אֲלֵא מִן הַשָּׁמַיִם
מִמְשׁ, כְּמָה דְּכַתִּיב, (בראשית כז) וַיִּתֵּן לָהּ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם.

וְיִשְׂרָאֵל קִדְיִשׁוּן, נְטְרִין אֵינּוֹן יוֹמִין דְּעָאֵלוּ תַּחּוֹת גְּדַפּוּי דְּשְׂכִינְתָא, וְנְטְרִין הַהוּא נְהֵמָא דְּאֲתִנָּא
מִסְטְרָהָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמות כג) אֶת חֵג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר וְגו', וְכַתִּיב וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמִּצּוֹת. מַהוּ
וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמִּצּוֹת. כְּמָה דְּאֲתִּי אָמַר, (שמות יט) וּשְׁמַרְתֶּם אֶת בְּרִיתִי. וְכֵלָּא בְּחַד דְּרַגְנָא סְלֵקָא
וְאֲתִּיחַד.

וְאִי תִימָא מִשֶּׁה הִיךְ לֹא פָרַע לְהוּי. אֲלֵא, בְּגִין דְּלֹא יִתְעַכְבוּן יִשְׂרָאֵל תַּמָּן עַד דִּי תִסְיֵאוּ, וְעַל דָּא
כְּתִיב, (דברים טז) שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלֵיו מִצּוֹת לָחֵם עֲנִי. מָאִי טַעְמָא לָחֵם (דף מ' ע"ב) עֲנִי, מְשׁוּם
כִּי בְּחַפְזוֹן יִצְאֵת וְגו' וְכַתִּיב וְלֹא יָכֹל לְהַתְמַהֵמַה.

תָּא חֲזִי, כַּד עָאֵלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, עָאֵלוּ גְזִירִין וְאֲתַפְּרְעוּ. וְכֵּהָ כְּתִיב, (דברים ח) אֲרִץ אֲשֶׁר לֹא
בְּמִסְפָּנַת תֹּאכַל בָּהּ לָחֵם. מָאִי בְּמִסְפָּנַת. לָחֵם עֲנִי. אֲמָאִי אֲקָרִי לָחֵם עֲנִי. מְשׁוּם דְּקִימָא סִיְהָא
בְּפִגְמִימוּתָא, וְלֹא מִתְבְּרָכָא מִשְׁמִשָּׂא, וְלֹא מִתְנַהֲרָא מִן שְׁמִשָּׂא, כְּמָה דְּאֲתִּי אָמַר, (דברי הימים א כט)
כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאַרְצָא, וְלֹא אֲתַנַּהֲרָא (מִכָּל) מִיּוֹבְלָא. מָאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּלֹא אֲתַפְּרְעוּ. אֲבַל הָכָא,
דְּאֲתַגְזְרוּ יִשְׂרָאֵל וְאֲתַפְּרְעוּ, לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּהּ כְּתִיב, וְעַל דָּא לֹא בְּמִסְפָּנַת תֹּאכַל בָּהּ לָחֵם. מָאִי
טַעְמָא. מְשׁוּם דְּלֹא תַחֲסֹר כ"ל בָּהּ, כְּמָה דְּחֲסְרוּ לִיהּ בְּמַצְרַיִם.

וּבְכָל שְׂתָא וְשְׂתָא דְּוִכְרָנָא דְּמַצְרַיִם קָא עֲבַדִּי יִשְׂרָאֵל וְאֲכַלִּי, וְלֹא אֲשַׁתַּנְצִי מִדְּרִי דְרִין. וּבְגִין דְּלֹא
אֲתַפְּרְעוּ הָכָא בְּמַצְרַיִם, חֲסְרוּ לִיהּ לְהָאִי כָל, וְקִימָא סִיְהָא בְּפִגְמִימוּתָא, וְאֲקָרִי לָחֵם עֲנִי, עֲנִי:
כְּתַרְגוּמוֹ מִסְפָּנַת. וְכֵּהָ דְּאֲכַלוּ לִיהּ תַּמָּן בְּאַרְעָא, בְּגִין דְּוִכְרָנָא דְּמַצְרַיִם הָוָה, וְהָאִי לְדְרִי דְרִין,
וְלִזְמָנָא דְּאֲתִי כְּתִיב, (ישעיה ס) לֹא יבֹא עוֹד שְׁמִשָּׁה וִירַחַד וְגו'.

תָּנָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּתִיב בְּעֵשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָחֵם וְגו', וְכַתִּיב (ויקרא כג) אַךְ בְּעֵשׂוֹר
לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא, אֲשַׁתְּמַע כְּמָה דְּאֲתַמַּר, דְּכַתִּיב בְּעֵשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַזֶּה. מָאִי
קָא מִיִּירִי. אֲלֵא בְּעֵשׂוֹר, מְלָה דָּא בְּעֵשׂוֹר תִּלְיָא. לַחֲדָשׁ הַזֶּה בַּחֲדָשׁ הַזֶּה מִיבְעִי לִיהּ. אֲלֵא, כַּד
אַתָּא נִימוּסָא לְהָאִי דְרַגְנָא, כְּתִיב לַחֲדָשׁ הַזֶּה דִּיקָא.

וַיִּקְחוּ לָחֵם אִישׁ שֵׁה לְבֵית אָבוֹת שֵׁה לְבֵית. (שמות יב) תָּנָא תַּלְתָּ קִשְׁרִין אֵינּוֹן, בְּכּוֹר בְּהֵמָה, בְּכּוֹר
הַשְּׁבִי, בְּכּוֹר הַשְּׁפָחָה. (תַּלְתָּ קִשְׁרִין) דְּכָל שְׂאֵר מִתְקַשְׁרִי כְּהוּ בְּאֵלִין תַּלְתָּ גְּוֹנִי דְלַעֲיָלָא. וּבְהָאִי
דְּאֲתַקְרִי צֹאן, אֲתַקְשֵׁר פְּלָא, וְכֵּלָּא כְּלִיל בְּצֹאן, אֲתַקְשֵׁר צֹאן בְּצֹאן, וְלֹא יָכִיל לְאֲתַפְּרָשָׂא מִקְטְרוּי,
וּבְהָאִי כְּלָהוּ אֲתַקְשְׁרוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב, וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת, קִטְירוּ לִיהּ בְּקִטְירוּתָא, וְיִהִי אֲתַמְסֹר
בְּיַדִּיכוֹן בְּרִשׁוּתְכוֹן, עַד דְּתַנְכְּסוּ לִיהּ, וְתַעֲבְדוּן בֵּיהּ דִּינָא, וְלִזְמָנָא דְּאֲתִי כְּתִיב (ישעיה סג) מִי זֶה בָּא

מֵאֲדוּם. וּכְתִיב, (ישעיה לד) כִּי זָבַח לַיהוָה בְּבִצְרָה. וּכְתִיב, (זכריה יד) וְהָיָה יְיָ לְמִלְחָה עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם
הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

רעיא מהימנא

וַיֵּשֶׂא הָעַם אֶת בְּצִקּוֹ טָרָם יַחְמִיץ וְגו'. (שמות יב) כ"ה פְּקוּדָא דָּא, לְבָעַר חֲמִיץ. דְּהָא פְּקוּדָא דָּא,
אֲתַמְסַר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׂא הָעַם אֶת בְּצִקּוֹ טָרָם יַחְמִיץ. וּכְתִיב שְׂאֹר לֹא יִמְצָא בְּבֵתֵיכֶם, וְהָא
אוּקְמוּהָ חֲבֵרָא, וְרָא אוּקְמוּמָנָא, בֵּין חֲמִיץ וּמְצָח דְּכַמְּה דוּכְתִי, דָּא יֵצֵר רַע, וְדָא יֵצֵר טוֹב.

כ"ו פְּקוּדָא בְּתַר דָּא, לְסַפֵּר בְּשִׁבְחָא דִּיעֵצֵאת מְעָרִים, דְּאִיהוּ חֵינְבָא עַל פִּר נָשׁ, לְאַשְׁתַּעֲי בְּהָא
שִׁבְחָא לְעֵלְמִין. הָכִי אוּקְמוּמָנָא, כָּל פִּר נָשׁ דְּאַשְׁתַּעֲי בִיעֵצֵאת מְעָרִים, וּבְהַהוּא סְפוּר חֲדַי בְּחֻדוּת,
זְמִין אִיהוּ לְמַחְדַּי בְּשִׁכְיִנְתָּא לְעֵלְמָא דְּאֲתִי דְּהוּא חֲדוּ מְכֻלָּא, דְּהָאִי אִיהוּ פִּר נָשׁ דְּחֲדַי בְּמָרִית,
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדַי בְּהַהוּא סְפוּר.

בֵּיה שְׁעֵתָא, כְּנִישׁ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ, וְאָמַר לוֹן, זִילוּ וְשִׁמְעוּ סְפוּרָא דְּשִׁבְחָא
דִּילֵי, דְּקָא מְשַׁתְּעוּ בְּנִי, וְחֲדָאן בְּפּוּרְקָנִי. כְּדִין כְּלָחוּ מִתְּפִנְשִׁין, וְאַתְיִין וּמִתְּחַבְּרִין בְּהַדְרֵיהוּ
דִּישְׂרָאֵל, וְשִׁמְעוּ סְפוּרָא דְּשִׁבְחָא, דְּקָא חֲדָאן בְּחֻדָּא דְּפּוּרְקָנָא דְּמָרִיהוּן, כְּדִין אֲתִינִין וְאוּדָן לֵיה
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל כָּל אֵינּוֹן נַסִּין וּגְבוּרָן וְאוּדָן לֵיה עַמָּא קְדִישָׁא דְּאִית לֵיה בְּאַרְעָא,
דְּחֲדָאן בְּחֻדוּת דְּפּוּרְקָנָא דְּמָרִיהוּן.

כְּדִין אֲתוּסַף לֵיה חֵילָא וּגְבוּרָתָא לְעֵילָא, וַיִּשְׂרָאֵל בְּהַהוּא סְפוּרָא יַהֲבִי חֵילָא לְמָאֲרִיהוּן, כְּמִלְפָּא,
דְּאֲתוּסַף חֵילָא וּגְבוּרָתָא, כַּד מְשַׁבְּחִין גְּבוּרָתֵיהּ, וְאוּדָן לֵיה, וּכְלָחוּ דְּחֵלִין מְקַמֵּיהּ, וְאַסְתַּלַּק יְקָרִיה
עַל כְּלָחוּ. וּבְגִין כֵּן, אִית לְשִׁבְחָא וּלְאַשְׁתַּעֲי בְּסְפוּר דָּא